

Etnografisk fiktion

Introduktion

JENNY INGRIDSDOTTER är fil.dr i etnologi vid Södertörns högskola och verksam vid Mittuniversitetet, Sundsvall. KIM SILOW KALLENBERG är fil.dr i etnologi vid Södertörns högskola. Författarna presenteras mer utförligt vid sina respektive artiklar.

Foto: Carolina Johansson Oviedo.

Med detta nummer av *Kulturella Perspektiv* vill vi bidra till en diskussion om det vetenskapliga skrivandets möjligheter och begränsningar genom att utforska gränsområdena mellan olika genrer. Det som vi kallar etnografisk fiktion har upptagit en stor del av vår tankeverksamhet de senaste åren och handlar ytterst om vilken kunskap vi som etnografiskt orienterade forskare kan nå och hur vi kan förmedla den. Finns det även andra vägar för att kommunicera våra forskningsresultat förutom via de konventionella genrerna som vetenskapliga monografier och artiklar? Hur kan fantasi och fiktion hjälpa oss i sökandet efter kunskap? Vi tror att etnografisk fiktion kan bredda våra möjligheter att kommunicera forskningsresultat.

Att som forskare ge sig in på fält som angränsar till fiktion kan vara en svår balansakt. Fakta är överordnat fantasi, men samtidigt har objektivitet avfärdats som något som skulle vara möjligt att uppnå i kvalitativ forskning. Här vill vi pröva gränserna för vår etnografiska kunskap och experimentera med alternativa sätt att skriva för att både nå kunskap och kommunicera forskningsresultat. Att skriva och publicera tillgängligt och på svenska menar vi är särskilt viktigt i tider då akademien har stort fokus på publicering på engelska i internationella tidsskrifter som endast når en smal intellektuell publik.

Det finns många svenska historiker som skriver skönlitteratur vid sidan om sin akademiska gärning. Men varför är det så få etnologer som gör samma sak för att sprida sin forskning till en större läsekrets? Med det här temanumret vill vi visa att närmanden mellan etnografisk forskning och fiktion inte är ett nytt fenomen,

samt att det finns mycket att vinna på att ytterligare närma sig nya former för skrivande.

TOLKNING OCH SKRIVANDE

I introduktionen till den inflytelserika boken *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography* (Clifford & Marcus 1986) skriver James Clifford att välkända antropologer som var verksamma vid 1900-talets början: Margaret Mead, Edward Sapir och Ruth Benedict, betraktade sig själva både som forskare och som författare i en mer konstnärlig mening (Clifford 1986:3). Clifford skriver dock vidare att idén om att litterära processer, t.ex. metafor, narrativitet och bildspråk, som påverkar både hur vi registrerar och beskriver kulturella fenomen är av nyare datum (1986:4).

Kopplingarna mellan litteratur och etnografi förstås enligt detta perspektiv alltså som något mer än bara en fråga om stil i skrivande och språklig framställning. Som bokens titel antyder handlar vårt sätt att skriva också om varifrån vi skriver; vilka vi är och var vi är situerade som politiska subjekt. Att se och lyfta fram politiska aspekter av skrivande är därmed också kopplat till erkännandet av hur våra kunskapsanspråk av nödvändighet alltid är partiella och situerade i en viss kontext – eller snarare i en mängd olika kontexter (Clifford 1986:7, 19). När etnografisk sanning skrivs fram är det alltid något som betonas och annat som utesluts. Clifford menar att en tongivande beskrivning för antropologisk forskning har varit den om att betrakta eller att ”läsa” den observerade verkligheten (1986:11). Ett sådant sätt att förstå den etnografiska processen förutsätter ett objektivi- tetsseende av verklig-

heten ”som den är”. Men Clifford vill, istället för detta dominerande sätt att förstå etnografi, använda skrivande som metafor snarare än läsande. Att skriva kultur är enligt Clifford en mer rättvisande beskrivning av vad som faktiskt sker när etnografi används som metod. Skrivande är en metafor där forskaren som aktivt subjekt görs mer synlig, menar han (Clifford 1986:11).

I likhet med bland andra Clifford menar vi att gränserna mellan fantasi och verklighet, mellan fiktion och vetenskap, inte alltid är skarpa. Våra etnografiska beskrivningar innehåller alltid mer eller mindre entiteter av fiktion och är till minst lika stor del baserade i våra tolkningar som i våra faktiska sinnesintryck. Detta har flera framstående framstående teoretiker diskuterat. Som vi kommer diskutera längre fram kan vi också se exempel på sammanblandningen av dessa olika nivåer/genrer i vissa forskares verk.

Begreppen *thick descriptions* och *faction* är antropologen Clifford Geertz mer välkända bidrag till denna diskussion. Enligt Geertz finns det egentligen ingen gräns för hur tät en beskrivning kan göras; för hur många lager av tolkning den kan inbegripa.

Vad som avgör en tolknings riktighet är inte sanningshalten i den utan hur träffande den är. Med detta inte sagt att täta beskrivningar är detsamma som rena påhitt eller lögn. Nyckelordet här är tolkning vilket kräver kunskap om kontexten (Geertz 1973:6). Tolkning kräver något mer än objektivi- tets betraktande; det är en analytisk process som inbegriper forskarens subjektivitet. I tider av faktaresistens och ökade strider om vad som är sanning är det viktigt att påpeka att det inte handlar om vilken subjektivitet som helst. Utifrån ett metodiskt tillvägagångssätt, kun-

skap om kontexten och studiet av empirin, gör forskare – i egenskap av professionella subjekt – genomarbetade tolkningar. Det är således en subjektivitet som kommer från systematiskt tillägnad kunskap. Kanske kan etnografisk fiktion betraktas som en förtätad och mer levandegjord version av sanning och kunskap? En tät beskrivning är något mer än bara en redogörelse för något som har observerats. När forskaren skriver en tät beskrivning används skrivprocessen som en medveten tolkningsprocess för att nå de olika lager av mening som kulturella fenomen har (Geertz 1991). Här kan vi återvända till Geertz begrepp *fiction*, vilket innebär en blandning mellan fakta och fiktion som på ett tydligare sätt förmedlar budskapet till läsaren (Geertz 1988:141).

Andra har tänkt i liknande banor, t.ex. den feministiska forskaren Lauren Richardson som ser på skrivande som en undersökande metodik. Richardson menar att skrivande och tänkande är två sidor av samma mynt, snarare än förstälsen att vi först tänker och sedan skriver (Richardson 2000 i Lykke 2014:2). I likhet med Clifford och Geertz har feministiska forskare påpekat hur vetenskapligt skrivande stimuleras och förbättras genom att vi vågar testa olika former av kreativt skrivande (Lykke 2014).

Nina Lykke hävdar att skrivandet inte är en akt som är skild från forskningsprocessen, utan snarare är skrivandet en del av den analytiska processen. Kanske kan en lekande kreativ process öppna nya dimensioner av materialet? Att gestalta innebär ju att tvinga sig att leva sig in i empirin på ett nytt sätt. Utifrån dessa resonemang kan vi ge en definition av etnografisk fiktion som en metod för skrivande där kreativitet samspelar med fakta och empiriska beskrivningar.

ETNOGRAFIS MÖJLIGHET OCH BEGRÄNSNING

Den humanvetenskapliga praktiken handlar om att söka efter ny kunskap om hur människor lever sina liv och finner mening i sin tillvaro, samt de strukturella villkoren för detta. Forskare med etnografi som primär metod strävar efter att nå fördjupad kunskap om och förståelse för människor och deras sammanhang. Vi ställs dock ständigt inför frågor som reser tvivel om hur långt vi kan nå med våra metoder. Hur kan vi till exempel svara på frågor om människors känslor om de inte genom sitt tal ger uttryck för dessa känslor? Och om de ger uttryck för sina känslor i tal, hur kan vi veta att det de säger är vad de verkligen känner? Antropologen och författaren Amitav Ghosh säger i en intervju med Damien Stankiewicz att det svåraste med etnografiska beskrivningar är att det inte går att ta sig in i människors huvuden (Stankiewicz 2012:539). Vi kan inte observera vad människor tänker, men Ghosh menar att detta däremot är något som skönlitteraturen möjliggör. Skönlitteratur bygger på en önskan och en vilja om att se världen från en annan människas utgångspunkt. Ghosh har själv i ett flertal romaner beskrivit efarenheter från fältarbeten i litterär form (se t.ex. Ghosh 1992).

I etnografisk metodlitteratur finns många olika svar på frågan om hur vi kan studera känslor, t.ex. föreslår Sarah Pink (2009/2015) en *sensory ethnography* – en sinnenas/känslornas etnografi för att nå dessa nivåer av mänskligt liv och meningskapande. Men det går också att vända sig till människors kulturella kontexter, t.ex. till den litteratur de läser och till de tv-serier de ser på, för att bredda underlaget för tolkning. Många etnologiska

studier skriver fram en kontext till det område som studeras genom att bland annat förhålla sig till hur ämnet eller området har beskrivits i skönlitteratur. Ibland är detta till och med den primära empirin som analyseras (se t.ex. Jönsson 2010).¹ Vi kan alltså konstatera att kontexter, och i vissa fall underlag, för tolkningar i olika studier av kultur hämtas från fiktionens värld. Men hur är det när själva forskningen redovisas i alternativa former? Går det att skriva en version av en forskningsrapport i en alternativ form, t.ex. i form av en roman eller ett diktverk? Vad skulle kunna vinnas på att göra det?

Antropologer har insiktsfullt skrivit om hur olika slags texter baserat på samma etnografiska material kan ge nya infallsvinklar och stimulera analytiska insikter (se t.ex. Narayan 2016; Wulff 2015). Ulf Hannerz (2013) har i en artikel dragit paralleller mellan deckargenren och etnografi (se även Asplund 1970). Han menar att deckarfiktionens utveckling mot en urban global genre som tar sin utgångspunkt i storstadsliv har likheter med urban etnografi. På samma sätt som vid ett fältarbete måste läsaren i en deckare reda ut vilka karaktärerna är, hur deras inbördes relation ser ut och hur den större kontexten påverkar det som kan utspela sig (Hannerz 2013:261). Hannerz föreslår, att för etnografer kan läsning av deckare vara ett sätt att studera "sidledes"; deckarförfattares hantverk kan inspirera och ge nya analytiska insikter (Hannerz 2013:261). Det finns många sådana likheter mellan att skriva skönlitteratur och etnografiska beskrivningar. Som Helena Wulff påpekat med ett citat hämtat från Eduardo Archetti (1994:16–17): "some kind of historical and sociological knowledge is important in fiction' which is where the process of writing fiction is

similar to that of writing anthropology" (Wulff 2016:4). Alla som skriver fiktion måste ha en kunskapsbas, att som etnografisk forskare använda den basen för att skriva kreativt kan vara ett sätt att se var vi står i förhållande till ett analytiskt problem eller en aspekt av det empiriska materialet som vi inte får grepp om.

ETNOGRAFISK FIKTION: NÅGRA EXEMPEL

Inom svensk etnologi är det ännu inte vanligt med blandgenrer i vetenskaplig produktion, men internationellt finns det redan ett etablerat fält för att kommunicera forskning i alternativa former. Som exempel på det kan nämnas den årliga utmärkelsen för etnografiskt inspirerad poesi och novell som The Society for Humanistic Anthropology utdelar i USA. Vinnarna publiceras i den fackgranskade tidskriften *Anthropology and Humanism* och presenteras på American Anthropological Associations årliga konferens. Antropologer och etnologer bär alla på berättelser från sina fält, tränade i att läsa av världen med etnografiska metoder förvaltar vi en vetenskaplig kunskap som är samhällsrelevant och viktig. Vilken typ av kreativa texter kan vi tänka oss om våra fält?

Helena Wulff (2008) skriver om termen etnografi, hur den har de dubbla betydelseerna av att betyda både fältarbete som metod, och en särskild typ av text (2008:23). I en artikel i *Kulturella Perspektiv* diskuterar Wulff relationen mellan etnografi som metod och text samt relationen mellan etnografi och fiktion (2008:23). Etnografi måste enligt Wulff vara mer trogen en faktisk verklighet än vad fiktionen måste vara. Hon skriver att

tid och plats är variabler författaren kan göra vad hen vill med i fiktionen, medan detta inte gäller för etnografi (Wulff 2008:26). Samtidigt refererar Wulff till antropologen Peter Kloos (1990) som menar att antropologi varken är en vetenskap eller en konst, utan båda sakerna samtidigt. Kloos argumenterar för detta genom att peka på hur all vetenskap är en kombination av kreativ fantasi och metodologisk disciplin (1990:1; se även Narayan 2016:155 f).

Även sociologen Paul Willis (2000) skriver fram en uppfattad skillnad mellan etnografi och fantasi eller föreställningsförmåga, där etnografien antas rapportera det som sker i verkligheten medan fantasin medvetet försöker överskrida verklighetens gränser (2000:iix). Willis argumenterar för en slags sammanblandning av etnografi med fantasi, mycket utifrån nödvändighet eftersom gränserna mellan dem hela tiden blandas i mänsklig praktik. Willis menar att kulturella fenomen och levda praktiker kan närmas som om de var konstformer och att kopplingar mellan etnografi och konst kan användas för att begripliggöra allting mänskligt (2000:6 f, 10). Willis skriver att de mönster och beröringspunkter som artikuleras i t.ex. en dikt också artikuleras i sociala relationer och drar därefter slutsatsen att "[e]xperience could be the poem" (2000:9).

Etnologen Maryam Adjam argumenterar i sin avhandling för det som hon benämner en etnopoetisk metodik. I Adjams tappning innebär etnopoetik en accentuerad inlevelseförmåga där forskaren sätter sig in i forskningspersonernas känslor och erfarenheter och skriver utifrån en position som ämnar överskrida gränserna mellan den som studerar och den som blir studerad (Adjam 2017). Andra har också

skrivit fram forskningsresultat på sätt som innebär överskridanden; främst mellan olika genrer. Karin Salomonsson (1998) och Rebecka Lennartsson (2007) använder etnografiskt material som underlag för att skriva litterärt. I Salomonssons avhandling *Fattigdomens besvärjelser* är vissa avsnitt framskrivna som litterära skildringar, men med utgångspunkt i arkivmaterial från den studerade socialbyrån. Dessa litterära avsnitt varvas med mer konventionell avhandlingstext. Lennartsson bygger i *Den sköna synderskan* vidare på sin avhandling för att i litterär essäistisk form kunna skriva om det som "förblev utsagt" (2007:10). Ett internationellt exempel på ett liknande arbetssätt är den amerikanska antropologen Kristen Ghodsee. I sin monografi *Lost in Transition: Ethnographies of Everyday Life after Communism* (2011) varvar hon mer traditionella etnografiska kapitel med avsnitt berättade i tredje person som hon benämner just etnografisk fiktion.

Vi tror att det är viktigt att hålla ett vetenskapligt kollegialt samtal vid liv inom ramarna för det akademiska skrivande som är en stor del av kulturanalytikers arbete. Men vi tror också att kreativa sätt att se på hur vi kan skriva fram forskningsresultat stimulerar samverkan med andra samhällsaktörer. Uppfinningsrika sätt att tala med en större publik kan vara ett medel att befästa vikten av etnografisk kunskap.

Som Wulff påpekat; att kommunicera forskning till en större publik är en viktig del av det som brukar kallas tredje uppgiften och kan ses som en demokratifråga (Wulff 2016:5). Att testa vårt skrivande på nya kreativa sätt kan kanske också hjälpa oss att förfina vår berättarteknik, något som är viktigt även i traditionella akademiska genrer. Som antropologen

Alma Gottlieb sammanfattar en förändring som skett bland akademiska förlag i USA: "For our *homo narrans* species, good writing sells, and that means, in one way or another, good stories" (Gottlieb 2016:99). Fakta är centralt i all form av forskning, även i den som prövar nya framställningsätt. Vi föreslår att etnografisk fiktion inte ska förstås som ett sätt att komplettera vetenskapen med fiktion, utan att det snarare ska ses som en komplementär form att skriva fram empiriska fakta. Etnografisk kunskap är pålitlig kunskap och vi tror att den vetenskapliga kunskapen blir bättre och mer vetenskaplig genom att nya framställningsformer kompletterar de gamla. Texterna som vi samlat i detta nummer adresserar detta på olika sätt.

DETTA NUMMER

Vi påbörjade det arbete som nu resulterar i detta temanummer i form av en läs- och skrivarcirkel under hösten 2015 på Södertörns högskola. Cirkeln samlade deltagare från flera lärosäten och även personer verksamma utanför akademien med ett intresse för skrivande. Till våra träffar läste vi exempel på blandgenrer av olika slag. Vi gick igenom akademiska texter som närmade sig det skönlitterära, likväl som skönlitterära texter som närmade sig etnografiska beskrivningar. Som avslutning på cirkeln bjöd vi in professor Oscar Hemer från Malmö högskola som höll i ett seminarium om etnografi och skönlitteratur samt i en workshop där vi arbetade med texter mer praktiskt. Jenny Ingridssdotter och Kim Silow Kallenbergs bidrag till detta nummer är båda texter som skrevs i en första version till denna workshop. Dessa båda texter, samt Oscar Hemers

bidrag, följer en liknande struktur av att innehålla ett exempel på etnografisk fiktion och en kontextualiserande inledning där sammanhanget och tanken bakom texten beskrivs.

Oscar Hemer är verksam vid Malmö högskola, han forskar i det antropologiska fältet och är även skönlitterär författare. Hemers arbete kretsar ofta kring frågor om skrivande generellt och om relationen mellan litteratur och antropologi mer specifikt. Detta gäller även Hemers bidrag i detta nummer. I sin inledande text – som bär titeln "Till kontaminationens lov" – diskuterar Hemer egna erfarenheter av skrivande inom olika genrer, och erfarenheter av när dessa genrer möts; både i form av krockar och i form av konvergenser. Hemer för resonemang om vilka möjligheter som finns för möten mellan akademisk och skönlitterär praktik och diskuterar vilka likheter som finns mellan de båda.

Fiktion kan liknas vid etnografi i den meningen att den också avser förmedla erfarenheten av en verklig plats, även om formen för förmedlingen ser olika ut. I Hemers exempel på etnografisk fiktion – den andra delen av texten – är det just platsen och erfarenheter av denna plats som fokuseras. Texten har titeln "Bengaluru Boogie" och är en betraktelse av staden Bengaluru i Indien skildrad genom ögonen hos ett subjekt som ser platsen i nutid, men också baserat på flera tidigare besök där. Läsaren får möta staden genom en berättare som har kunskap om den men som ändå inte riktigt är hemmavarande där.

Jenny Ingridssdotter är etnolog och verksam vid Mittuniversitetet och Södertörns högskola. Hon skriver i detta nummer en text där den etnografiska fiktionen har hämtat sitt innehåll från det fältarbete

hon genomförde för sitt avhandlingsarbete om Östeuropeiska migranter i Argentina. Ingridssdotterns inledande text argumenterar för vikten av att använda sig av skönlitteratur på olika sätt i olika faser av forskningsprocessen. Ingridsson skriver att skönlitteratur gestaltar levd erfarenhet, vilket här särskiljs från – eller i alla fall inte likställs med – biografisk erfarenhet. Skönlitteratur kan fånga kärnan i mänsklig erfarenhet, menar Ingridsson, och hon använder de två språkliga bilderna att *läsa sig in* och att *skriva sig ut* för att beskriva sitt eget förhållningssätt till beröringspunkterna mellan etnografi och fiktion i processen av att söka ny kunskap om människors liv och tillvaro.

I en inledande fas kan processen att *läsa sig in* via skönlitteratur vara en väg för att förstå fältet en söker kunskap om. Ingridssdotterns egen litterära ledsagare i avhandlingsprojektet var Svetlana Aleksijevitj vars metod på flera sätt liknar det etnografiska arbetet. Att *skriva sig ut* genom flera olika genrer kan vara ett sätt att förmedla erfarenheter från fältet; egna och andras, och göra dem tillgängliga och begripliga för andra.

Kim Silow Kallenberg är etnolog verksam vid Södertörns högskola och undersöker i sin text hur de erfarenheter etnografer möter under fältarbeten kan begripliggöras med etnografisk fiktion som metod. Hon tar utgångspunkt i ett fältarbete inom statlig tvångsvård av ungdomar för att tänka kring de etnografiska metodernas räckvidd för att verkligen förstå de människor som etnografer möter i fält.

Silow Kallenberg skriver om etnografisk fiktion som genre, och utifrån spänningsfältet mellan objektivitet och subjektivitet ställer hon frågor om relationen mellan vetenskaplig kunskap och skönlit-

teratur. Under arbetet med sin avhandling om behandlingspersonal i statlig ungdomsvård såg, hörde eller på andra sätt upplevde hon saker som inte fick plats i avhandlingsformatet. Artikeln väcker tankar om vilken roll det egna subjektet och emotionella processer spelar – eller inte tillåts spela – i skapandet av vetenskap. I artikeln utforskar Silow Kallenberg just en sådan emotionell och svår-gripbar aspekt av fältarbete genom att i novellform gestalta ett levnadsöde som påverkat henne långt efter att avhandlingen var avslutad. Novellen är Silow Kallenberg's sätt att uttrycka och undersöka affektiva nivåer av hennes empiriska material, det är en fiktiv text som inte hade kunnat skrivas utan den vetenskapligt producerade kunskap som föreligger den.

Daniel Bodén är etnolog verksam vid Uppsala universitet och Arkiv Sörmland och medverkar i detta nummer med en text om spänningsfältet mellan fiktion och fakta. Till skillnad från de andra texterna laborerar inte Bodén med etnografisk fiktion som metod, men han undersöker en av etnologins kärnfrågor – hur människor tolkar och förstår sin omvärld – i relation till fiktiva representationer av framtiden. När Bodén letade material till sin avhandling stötte han i Kungliga bibliotekets tidningsarkiv på bilder som fick honom att fundera kring hur vi vetenskapligt kan förhålla oss till vad som är sant och påhittat.

Vilken roll har fiktionen för begripliggörande av världen? I artikeln utgår Bodén från fantasieggande bilder från 1950-talets farhågor inför automation av manuellt arbete genom robotar för att undersöka hur frågor om fakta och fiktion kan förstås som del av ett modernistiskt kunskapsparadigm. Han skriver att en viktig

del av det moderna tänkandet varit tron på framsteg och på möjligheterna att förändra världen med vetenskap och teknik. Teknologins framåtskridande har alltid åtföljts av fantasifulle visioner om framtiden, fiktionen och vetenskapen har gett näring åt varandra.

Daniel Bodén menar att den etnologiska traditionen rymmer en syn på kontinuitet och förändring som lika viktiga delar av människors verklighetskonstruktioner. Här spelar fiktionen en roll som medskapare av såväl samtid som framtid. Han pekar på hur fiktionen hjälper vetenskaparen att begripliggöra samhälleliga processer och kollektiva erfarenheter. I hans tolkning blir roboten i de dramatiska bilderna i arkivet ett fiktivt faktum att förhålla sig till. Denna samling texter är ett argument för vikten av att se kreativt på fiktivt material och för att arbeta med olika skrivgenrer, dels för att nå ny kunskap och dels för att nå ut med denna kunskap på nya sätt.

NOT

¹ Här vill vi även nämna den etnologiska klassikern *Den kultiverade människan* (Frykman & Löfgren 1979) där empiri som är alternativ i förhållande till etnografiskt material analyseras. Jonas Frykman och Orvar Löfgren använder sig t.ex. av memoarer och etikettböcker för att analysera den borgerliga kulturens framväxt vid 1800-talets slut (1979:17f).

REFERENSER

- Archetti, Eduardo, 1994. "Introduction", i *Exploring the Written: Anthropology and the Multiplicity of Writing*. Oslo: Scandinavian University Press.
- Asplund, Johan, 1970. *Om undran inför samhället*. Uppsala: Argos.

- Frykman, Jonas & Löfgren, Orvar, 1979. *Den kultiverade människan*. Lund: Liber läromedel.
- Geertz, Clifford, 1973. *The Interpretation of Cultures*. New York: Basic Books.
- Geertz, Clifford, 1991. "Tjock beskrivning: För en tolkande kulturteori", i *Häftan för kritiska studier* 24(3).
- Ghodsee, Kristen, 2011. *Lost in Transition: Ethnographies of Everyday Life after Communism*. Durham: Duke University Press.
- Ghosh, Amitav, 1992. *In an Antique Land*. New Delhi: Ravi Dayal Publisher.
- Gottlieb, Alma, 2016. "The anthropologist as storyteller", i Wulff, Helena (ed.), *The Anthropologist as Writer: Genres and Contexts in the Twenty-first Century*. New York: Berghahn Books.
- Halstead, Narmala 2016. "Life-writing: Anthropological knowledge, boundary-making, and the experiential", i Wulff, Helena (ed.), *The Anthropologist as Writer: Genres and Contexts in the Twenty-first Century*. New York: Berghahn Books.
- Handler, Richard & Segal, Daniel, 1990. *Jane Austen and the Fiction of Culture*. Tucson: University of Arizona Press.
- Kloos, Peter, 1990. "Reality and its representations", i Kloos, Peter (ed.), *True Fiction: Artistic and Scientific Representations of Reality*. Amsterdam: Vrije Universiteit University Press.
- Lykke, Nina (ed.), 2014. *Writing Academic Texts Differently: Intersectional Feminist Methodologies and the Playful Art of Writing*. Hoboken: Taylor and Francis.
- Narayan, Kirin, 2016. "Chekov as ethnographic muse", i Wulff, Helena (ed.), *The Anthropologist as Writer: Genres and Contexts in the Twenty-first Century*. New York: Berghahn Books.
- Willis, Paul, 2000. *The Ethnographic Imagination*. Cambridge: Polity Press.
- Wulff, Helena, 2008. "Etnografisk fiktion: Om kvinnors liv i det nya Irland", i *Kulturella Perspektiv* 2008:3-4.
- Wulff, Helena, 2014. "Anthropologists in the Irish literary world: Reflexivity through studying sideways", i Eriksen, Thomas Hylland; Garsten, Christina; Randeria, Shalini & Hannerz, Ulf (eds.), *Anthropology Now and Next: Essays in Honor of Ulf Hannerz*.
- Wulff, Helena (ed.), 2016. *The Anthropologist as Writer: Genres and Contexts in the Twenty-first Century*. New York: Berghahn Books.

SUMMARY

Introduction: Ethnographic Fiction

(Introduktion: Etnografisk fiktion)

In this text we introduce this special issue of *Kulturella Perspektiv* that addresses the relationship between ethnography and fiction. Could ethnographic fiction serve as an alternative way to communicate research results? Can it help us to reach other audiences outside of academia? How can fantasy and fiction help us in the quest for new knowledge? These are the main questions posed and answered in this introductory article where we highlight some important contributions to this field in ethnology and anthropology. Revisiting concepts such as Clifford Geertz 'thick descriptions' and 'faction' the article suggests that ethnographic fiction is part of a tradition in ethnographic

work that problematize the division between fact and fiction, reason and affect, as well as objectivity and subjectivity. Scholars that work in the ethnographic tradition has long since acknowledged researchers' interpretations and subjectivity as a part of our knowledge production. Qualitative research in general, and ethnographic research in particular, would be impossible without an active research subject that thinks, feels and engages in the field of research. The article discusses examples of ethnographic research that engages with alternative ways of writing up the results and communicating the findings. We suggest that a creative approach to writing might reach a new and larger audience and help establish the importance of ethnographic work.

Keywords: ethnography, ethnographic fiction, writing, interpretation.